

## Munkaerő-piaci jellemzők, 2011. IV. negyedév

### Tartalom

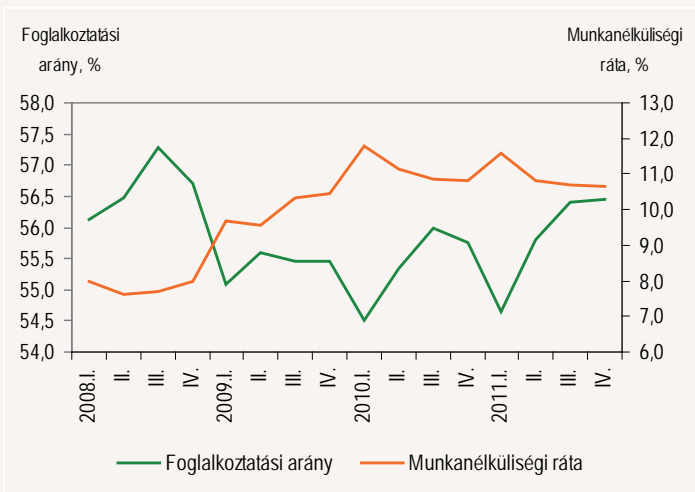
- 1 Bevezető
- 1 Foglalkoztatottság
- 1 Munkanélküliség
- 2 Inaktívak
- 2 A munkaerőpiac főbb területi jellemzői

### Bevezető

2011 IV. negyedévében a foglalkoztatottság és a gazdasági aktivitás enyhén emelkedett, míg a munkanélküliség lényegében változatlan maradt. Elsősorban a – pénzügyi és gazdasági válság veszteségeként emlegetett – férfiak munkaerő-piaci pozíciói javultak.

1. ábra

### A 15–64 évesek foglalkoztatási aránya és a 15–74 évesek munkanélküliségi rátájának alakulása



### Foglalkoztatottság

2011 IV. negyedévében a 15–64 éves foglalkoztatottak létszáma átlagosan 3815 ezer fő volt, 42 ezer fővel magasabb az egy évvel korábnál, némileg kevesebb a 2011. III. negyedévinél. A 65–74 éves népességből további 35 ezren minősültek foglalkoztatottnak a vizsgált időszakban.

A 15–64 éves népességre számított foglalkoztatási ráta (56,5%) 0,7 százalékponttal haladta meg az egy évvel ezelőtti. A férfiakra jellemző foglalkoztatási ráta 1,1 százalékponttal 62,0%-ra, míg a nők esetében 0,3 százalékponttal 51,1%-ra emelkedett. Miközben a 15–64 éves férfi foglalkoztatottak száma az elmúlt év azonos időszakához képest 34 ezer fővel nőtt,

addig a nők (jóval a mintavételi hibahatáron belül) csupán 8 ezerrel emelkedett. A férfiak esetében mind a legjobb munkavállalási korú 25–54 éves, mind az idősebb 55–64 éves férfi foglalkoztatottak száma bővült az elmúlt évben. A nőknél viszont a 25–54 éves foglalkoztatottak száma kismértékben csökkent, és csak az idősebb, 55–64 éveseké lett magasabb az egy évvel korábbihoz képest, mintegy 13 ezer fővel.

A foglalkoztatottak létszám-bővülése elsősorban a magasabb iskolai végzettségűeket érintette. Az egyetemet végzeteké 8,0, a főiskolát végzeteké 4,8%-kal nőtt. A férfiaknál a főiskolai végzettségű foglalkoztatottak létszáma, a nők esetében pedig az egyetemi végzettségűeké emelkedett a legnagyobb mértékben (9,2, illetve 11,7%).

A foglalkoztatottak létszáma az előző év azonos időszakához képest valamennyi szektorban emelkedett. A létszámnövekedés arányaiban a mezőgazdaságban volt a legnagyobb. Az ipar- és a szolgáltatásszektorban létszámnövelő és létszámvesztő gazdasági ágak egyaránt előfordultak. Az iparon belül a feldolgozóiparban dolgozók száma mintegy 23 ezer fővel nőtt; ezen belül a járműgyártás, számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása, illetve a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása ágazatokban következett be említésre méltó létszámemelkedés. Az építőipar ezzel szemben egy év alatt 20 ezer munkavállalót veszített, s ennek következtében jelenleg 57 ezer fővel kevesebb embert foglalkoztat ez a gazdasági ág, mint a válságot közvetlenül megelőző időszakban. A szolgáltatás szektorban létszámnövelő ágaként az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet kell megemlítenünk, míg a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás ágazat egyértelműen a létszámvesztő gazdasági ágak közé tartozik.

A IV. negyedévben 38 ezer fővel 266 ezerre növekedett a részmunkaidőben foglalkoztatottak száma az egy évvel korábbihoz képest, ennek ellenére arányuk igen alacsony a foglalkoztatottakon belül, csupán 6,9%. A részmunkaidősök között növekvő (32%-ról 38%-ra) azok aránya, akik saját bevallásuk szerint teljes munkaidős állás híján dolgoznak rövidebb munkaidőben. Korösszetételüket tekintve többségük (70%) 45 év alatti, de az idősebbek száma is növekvő tendenciát mutat.

A bizonytalanabb státusú határozott idejű szerződéssel dolgozó munkavállalók száma az elmúlt év azonos időszakához képest 2011 IV. negyedévében 8,9%-kal (29 ezer fővel) csökkent, alkalmazottakon belüli arányuk pedig egy százalékponttal 8,8%-ra mérséklődött.

### Munkanélküliség

2011 IV. negyedévében a munkanélküliek száma 459 ezer fő volt, amely lényegében megegyezett az egy évvel ezelőttivel. A munkanélküliségi ráta 10,7% volt. A férfiak munkanélkülisége az előző év azonos időszakához viszonyítva 0,5 százalékponttal 10,5%-ra mérséklődött, míg a női munkanélküliség 0,2 százalékponttal 10,8%-ra emelkedett. Így a nők munkanélkülisége – hasonlóan a válság előtti időszakhoz – meghaladja a férfiakét. Továbbra is magas a legfiatalabb, 15–24 éves korcsoportba tartozók munkanélküliségi rátája, 2011. IV. negyedévben elérte a 26,3%-ot, és kismértékben nőtt az idősebbek (54 év feletti) munkakeresési aktivitása.

A munkanélküliek legmagasabb iskolai végzettség szerinti összetétele lényegében nem változott. (Továbbra is az alacsony iskolai – legfeljebb szakiskolai – végzettségűek közel kétharmados aránya a legmagasabb.)

Az előző év azonos időszakához képest jelentősen nőtt a legfeljebb 3 hónapja munkát keresők aránya (17,2%-ról 22,9%-ra). Az újonnan belépő munkanélküliek között azonban 4,0 százalékponttal, 19,8%-ra csökkent a 15–24 évesek aránya. Azoknak, akik a IV. negyedévben váltak munkanélkülivé, 30,5%-a érettségivel rendelkezik, 12,4%-a pedig felsőfokú végzettséggel. Az egy éve vagy annál régebben munkát keresők aránya 47,3%, ugyanakkor az idősebb (55–74 éves) korosztályokban arányuk ennél több mint 10 százalékponttal magasabb, ami igazolja azt a feltevést, hogy az idősebb munkanélkülieknek az idő elteltével egyre nehezebb a munka világába visszakérülniük. Az adatok azt tükrözik, hogy a munkaerőpiacról való tartós kényszerű távolmaradásban sokszor kisebb szerepet játszik az iskolai végzettség, mint az életkor.

A munkaerő-felmérés szerint 2011 IV. negyedévében a munkanélküliség által érintett háztartások száma 396 ezer volt, az összes háztartás 10,5%-a tartozott ide. Az érintett háztartások 13,4%-ában több mint egy munkanélküli személy élt; a munkanélküliség által érintett háztartások közel egyharmadában (128 ezer háztartásban) élt 15 éven aluli gyermek, ezen belül 52 ezer háztartásban egynél több gyermeket neveltek.

### Inaktívák

Folytatódott a 15–64 éves gazdaságilag nem aktív népesség csökkenése, a tavalyi év azonos időszakához képest számuk 49 ezer fővel lett kevesebb, az előző negyedévihez képest pedig 9 ezer fővel. A IV. negyedévben 2484 ezren minősültek inaktívnak, vagyis az említett korúak 36,8%-a, ami 0,6 százalékponttal alacsonyabb, mint az egy évvel korábbi érték. A férfi inaktívák száma összességében mintegy 28 ezer fővel lett alacsonyabb, miközben a nőké 21 ezerrel. A csökkenés a férfiak esetében az 50–59 éves korúakat érintette leginkább, míg a nők körében a 45–59 éves inaktívák száma csökkent jelentősen. Ugyanakkor a 60–64 éves korosztályba tartozó nők inaktivitása – feltételezhetően a nyugdíjba vonulási szabályok 2012. évi változása miatt – növekedett jelentősebben (14 ezer fővel). A létszám változása az egyes inaktív kategóriákban eltérően alakult; egy év alatt a 45–59 éves, tehát a korhatár alatti nyugdíjak valamelyik formáját igénybe vevő öregségi nyugdíjasok száma kismértékben (mintegy 6 ezer fővel) csökkent, miközben a

hasonló korú rokkantnyugdíjban részesülőké jóval nagyobb mértékben, 51 ezer fővel esett vissza. Utóbb említettek esetében szinte valamennyi ötéves korcsoportban (összesen közel 69 ezer fővel) csökkent a számuk. A 60–64 éves korcsoportban azonban a saját jogú (öregségi, illetve rokkantsági) nyugdíjban részesülők száma – feltételezhetően a „nyugdíjba történő előremenekülés miatt” – kismértékben növekedett. A gyermekgondozási ellátásban részesülők száma lényegében nem változott, jóllehet körösszetételükben az „idősebb”, 30 év felettiek irányába történt elmozdulás. A nappali tagozatos tanulók számában 24 ezer fős csökkenés következett be, döntően demográfiai okokból a 15–19 évesek száma csökkent jelentősen.

### A munkaerőpiac főbb területi jellemzői

A 15–64 éves népesség munkaerő-piaci részvételét tekintve a régiók sorrendje kissé átalakult. A Nyugat-Dunántúl régiónak sikerült elérni a legmagasabb foglalkoztatási (61,2%) rátát. Lényeges javulás történt a Közép-Dunántúl régióban, ahol ugyancsak 2,0 százalékponttal nőtt a foglalkoztatás mértéke, és így 60,5%-os értékével majdnem elérte a közép-magyarországit, és mindössze 0,7 százalékponttal volt alacsonyabb a nyugat-dunántúlinál. Az előző év azonos időszakához képest még az Észak-Alföld foglalkoztatásában következett be jelentősebb, mintegy 1,4 százalékpontos növekedés, ennek ellenére 51,7%-os értékével még mindig a legalacsonyabb foglalkoztatási rátájú régiók közé tartozik.

Stagnált a munkanélküliség Közép-Magyarországon, a Közép-Dunántúl, illetve a Dél-Alföld régióban az előző év azonos időszakához képest. A munkaerő-piaci szempontból legkedvezőtlenebb helyzetben lévő Észak-Magyarországon azonban 1,2 százalékponttal 16,8%-ra nőtt a munkanélküliségi ráta, és a Dél-Dunántúl régiót is mintegy 0,4 százalékpontos rátnövekedés (12,7%-ra) jellemezte. A Nyugat-Dunántúlon az egy évvel korábbihoz képest 2,0 százalékponttal, 6,8%-ra csökkent a munkanélküliség mértéke, s ennek következtében a régió munkaerő-piaci szempontból (mind foglalkoztatottságát, mind pedig munkanélküliségét tekintve) az ország legkedvezőbb helyzetben lévő régiójává vált. Jóllehet Észak-Alföldön is csökkent a munkanélküliségi ráta 1,2 százalékponttal, de a régió továbbra is a legmagasabb munkanélküliségű régiók közé tartozik.

A Munkaerő-piaci folyamatok, 2012. I. negyedév c. kiadványunkat a 2012. június 11-én kezdődő héten tesszük közzé.

#### További információk, adatok (linkek):

[Táblázatok](#)  
[stADAT-táblák](#)  
[Módszertan](#)

#### Elérhetőségek

[rita.varadi@ksh.hu](mailto:rita.varadi@ksh.hu)

Telefon: (+36-1) 345-6468

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

[www.ksh.hu](http://www.ksh.hu)